

Katalog

**dobrych praktyk
doskonalenia jakości kształcenia
w Uniwersytecie Opolskim**

Katalog

**dobrych praktyk
doskonalenia jakości kształcenia
w Uniwersytecie Opolskim**

UNIWERSYTET OPOLSKI

OPOLE 2023

RECENZENT
Jadwiga Ratajczak

REDAKCJA MERYTORYCZNA
Izabella Pisarek

WYBÓR I OPRACOWANIE TEKSTU
Maria Bucka
Iwona Dąbrowska-Jabłońska
Elżbieta Szymańska-Czaplak

REDAKCJA I KOREKTA
Karina Ćwirzeń

REDAKCJA TECHNICZNA, SKŁAD I ŁAMANIE
Jolanta Brodziak

PROJEKT OKŁADKI
Jolanta Brodziak

Grafika na okładce i we wnętrzu
pochodzi z zasobów portalu Freepik

© Copyright by Uniwersytet Opolski
Opole 2023

Jakość przede wszystkim – budowanie systemu zarządzania i kreowania kultury jakości kształcenia na Uniwersytecie Opolskim realizowanego w ramach projektu pozakonkursowego pt. „Doskonałość dydaktyczna uczelni” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

ISBN 978-83-8332-023-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 45-365 Opole, ul. Dmowskiego 7–9.
Wydanie I. Nakład 100 egz.

Składanie zamówień: tel.: 77 401 66 89; e-mail: wydawnictwo@uni.opole.pl

Druk i oprawa: Volumina.pl Spółka z o.o.

Spis treści

WSTĘP	7
-------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA DOBRE PRAKTYKI OGÓLNOUCZELNIANE

BIURO JAKOŚCI KSZTAŁCENIA.....	12
System Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.....	13
Polityka Jakości Kształcenia – Strategia – Programy operacyjne ...	18
Księga Jakości Kształcenia.....	22
System rocznych przeglądów programów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich	26
Nagroda Quality.....	31
Monitoring karier zawodowych absolwentów.....	34

CZĘŚĆ DRUGA DOBRE PRAKTYKI WYDZIAŁOWE

WYDZIAŁ EKONOMICZNY.....	38
Dzień Systemów Informacji Geograficznej (GIS Day).....	39
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY	44
Wewnętrzny audyt jakości procesu dyplomowania	45
Forum zawodowe	49

Forum dydaktyki akademickiej	52
Polityka antyplagiatowa	55
Rozpoznanie obszarów wymagających wsparcia studenta.	58
WYDZIAŁ LEKARSKI	62
Dzienniki ćwiczeń laboratoryjnych, symulacyjnych i klinicznych	63
WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI	68
Analiza wyników obron prac dyplomowych	69
Przedobrony	72
WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU	76
Ocena satysfakcji studentów z odbytych praktyk zawodowych	77
WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH	80
Samooceńa osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się, dokonywana przez nauczycieli akademickich	81
Badania studentów przyjętych na pierwszy rok studiów	86
Roczny przegląd bazy dydaktycznej	89

WSTĘP

Doskonalenie jakości kształcenia jest podstawowym obowiązkiem uczelni, zgodnie z regulacjami wprowadzonymi w wyniku nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.). Ocena funkcjonowania systemu doskonalenia jakości kształcenia została wskazana w Ustawie jako jedno z kryteriów uzyskania pozytywnej oceny organów zewnętrznych, w tym głównie Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia (USDJK) w Uniwersytecie Opolskim w obecnej formule funkcjonuje od 2014 roku i stanowi zbiór wzajemnie powiązanych elementów procesu kształcenia, mających wpływ na jego właściwy przebieg i wysoką jakość. Celem USDJK jest zapewnienie nauczania na najwyższym poziomie, zgodnie z obowiązującymi założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (PRK). Podstawowym elementem USDJK jest ewaluacja procesu kształcenia oraz osiągania przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Celem prowadzenia ewaluacji procesu kształcenia jest zebranie informacji, których analiza pozwoli na sformułowanie działań doskonalących jakość kształcenia. Drugim istotnym elementem USDJK są dobre praktyki. Dobre praktyki to działania, które przynoszą konkretne, pozytywne rezultaty, mogą być stosowane przez inne jednostki prowadzące działalność dydaktyczną lub zastosowane w podobnych warunkach w innym

miejscu. Można określić je jako rozwiązania godne naśladowania w doskonaleniu jakości kształcenia.

Niniejszy *Katalog dobrych praktyk doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim* powstał w wyniku realizacji projektu „Jakość przede wszystkim – budowanie systemu zarządzania i kreowania kultury jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim”, w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Katalog stanowi zbiór opracowań prezentujących dobre praktyki stosowane w doskonaleniu jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim. W pierwszej części przedstawiono dobre praktyki realizowane na poziomie uczelnianym. Zostały one wypracowane w trakcie funkcjonowania Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Praktyki te zostały przyjęte i stosowane są od 10 lat przez wszystkie wydziały oraz ogólnouczelniane jednostki prowadzące działalność dydaktyczną i na trwałe wpisały się w proces doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim. Przynoszą wartość dodaną dla doskonalenia jakości kształcenia na poziomie zarówno całej uczelni, jak i poszczególnych wydziałów.

Dруга część *Katalogu* zawiera charakterystyki wybranych dobrych praktyk, które realizowane są na poziomie wydziałów i są związane ze specyfiką i charakterem prowadzonych przez nie kierunków studiów. Ta część publikacji została przygotowana na podstawie charakterystyki dobrych praktyk udostępnionej przez wydziały: Ekonomiczny, Filologiczny, Lekarski, Matematyki, Fizyki i Informatyki, Nauk o Zdrowiu, Nauk Społecznych. Wskazuje to na ważne, systematyczne i trwałe działania podejmowane zarówno na poziomie Uczelni, jak i na poziomie wydziałów w procesie doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że *Katalog* przyczyni się do wzrostu zainteresowania zagadnieniami związanymi z doskonaleniem jakości kształcenia, budowaniem nowych, bardziej doskonałych dobrych praktyk, a tym samym – do kreowania kultury jakości kształcenia.

Wszystkim, którzy przyczynili się do powstania *Katalogu dobrych praktyk*, składamy podziękowania i zapraszamy do dalszej współpracy.

Maria Bucka
Iwona Dąbrowska-Jabłońska
Elżbieta Szymańska-Czaplak

część pierwsza

**DOBRE PRAKTYKI
OGÓLNOUCZELNIANE**

BIURO JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

System Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Uniwersytet Opolski – Biuro Jakości Kształcenia

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

System Doskonalenia Jakości Kształcenia, <http://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem dobrej praktyki jest zapewnienie najwyższego poziomu kształcenia poprzez:

- wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia,
- zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji, umiejętności oraz wiedzy nauczycieli akademickich,
- stałe monitorowanie jakości kształcenia,
- podejmowanie działań doskonalących jakość kształcenia

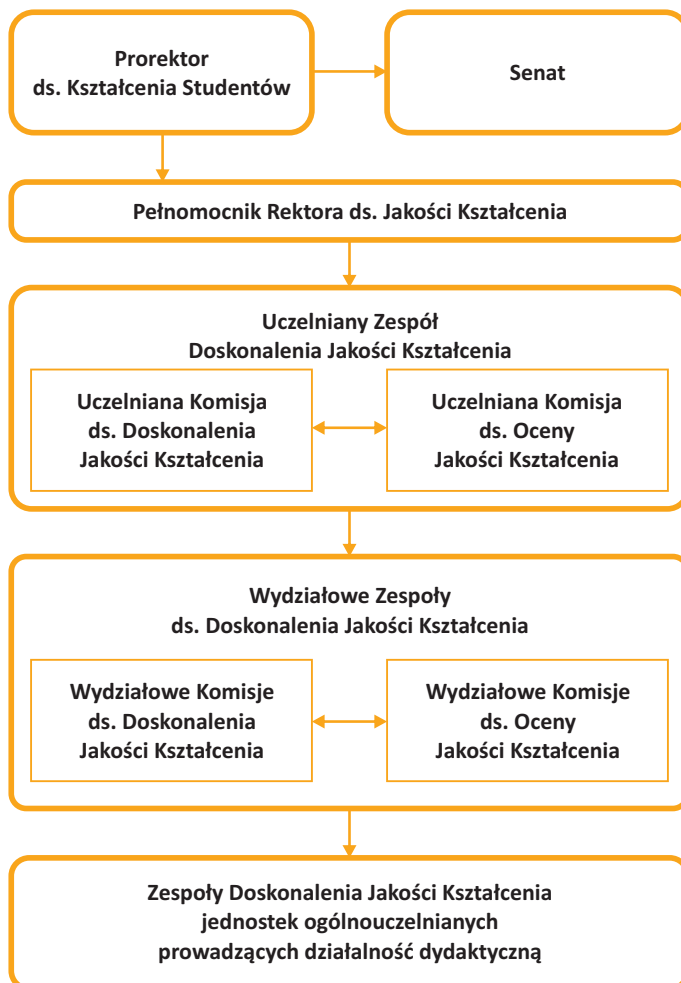
Opis dobrej praktyki:

Proces kształtowania się Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia UO obejmował cztery fazy rozwoju. Pierwsza faza to przyjęcie w 1997 roku przez Senat UO uchwały wprowadzającej Uczelniany System Stymulacji i Oceny Jakości Kształcenia. W tym okresie dzia-

łania dotyczyły wprowadzenia pierwszych elementów związanych z podejściem projakościowym do kształcenia, jak np. generowanie kart przedmiotów, definiowanie efektów kształcenia, czy przygotowania Uczelni do pierwszych ocen programowych i instytucjonalnych realizowanych najpierw przez Państwową Komisję Akredytacyjną, a od 1 października 2011 roku Polską Komisję Akredytacyjną (dalej: PKA).

W drugiej fazie opisywanego procesu najważniejsze było dostosowanie tego systemu do wymagań ustawowych dla szkolnictwa wyższego w zakresie jakości kształcenia oraz standardów oceny zewnętrznej przeprowadzanej przez PKA. Ta faza obejmowała działania w zakresie przejścia od Systemu Stymulacji i Oceny do Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Zarządzenie nr 7/2014 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim to pierwszy krok w kierunku doskonałości dydaktycznej. Powołano także Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianą Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UKZJK) i Uczelnianą Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia (UKOJK). W 2016 roku Uchwałą Senatu UO dokonano aktualizacji istniejącego systemu oraz zredagowano Księgę Jakości Kształcenia. W tym dokumencie zdefiniowano podstawowy cel powyższych działań, tj. zapewnienie nauczania na najwyższym poziomie, zgodnie z obowiązującymi założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Ustawa z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. 2016 poz. 64). Realizację tego celu powierzono uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia do wdrożenia na czterech powiązanych poziomach: uniwersyteckim, wydziałowym, kierunkowym (program studiów) oraz przedmiotowym (przedmiot, kurs, moduł ujęty w harmonogramie studiów). Cechą trzeciej fazy omawianego procesu było scalenie Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. USDJK został powiązany ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego na lata 2021–2027 oraz wytycznymi Rektorskiej Komisji ds. Kształtowania Polityki Dydaktycznej. Nadzór nad USDJK sprawuje Prorektor ds. Kształcenia i Studentów przy

współdziałania Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i Przewodniczących UKDJK oraz UKOJK. Obecnie obowiązującą strukturę USDJK przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1. Uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia w UO
 Źródło: Załącznik nr 1 do uchwały nr 25/2020–2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021.

W czwartej fazie procesu planowane są kolejne zmiany w Systemie Doskonalenia Jakości Kształcenia, dokonywane m.in. w wyniku realizacji projektu „Jakość przede wszystkim – budowanie systemu zarządzania i kreowania kultury jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim”, w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Zmiany dotyczą: utworzenia Biura Jakości Kształcenia, powołania w miejsce Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia Dyrektora ww. Biura, i w konsekwencji przejście z Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na System Zarządzania Jakością Kształcenia. Zakończenie tych zmian zaplanowano na 2024 rok.

Podstawowe cele i zadania USDJK na lata 2021–2024 zawarto w strategicznych dokumentach Uczelni, takich jak:

1. Strategia Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na lata 2021–2024, gdzie zdefiniowanym celem w zakresie jakości kształcenia jest budowa modelu zarządzania i kreowanie kultury jakości w UO.
2. Polityka jakości kształcenia UO, ujęta w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego 2021–2027, gdzie celem jest zapewnienie studentom, doktorantom i słuchaczom wykształcenia na najwyższym poziomie, przekazanie najnowszej wiedzy oraz stworzenie warunków nabycia umiejętności i kompetencji oczekiwanych na rynku pracy.
3. Księga Jakości Kształcenia – dokument, którego celem było uporządkowanie procedur związanych z kształceniem.

W celu realizacji wyznaczonych celów podejmowane są działania zapewniające i doskonalące jakość kształcenia. Efekty tych działań wykazywane są w corocznych sprawozdaniach z realizacji funkcjonowania USDJK oraz w raportach z audytów prowadzonych na poszczególnych wydziałach UO, a realizowanych przez Uczelnianą Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia. Sprawozdania wraz z rekomendacjami przekazywane są władzom rektorskim UO. Na tej podstawie opracowuje się działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, w tym łagodzenia i usunięcia zakłóceń w zakresie funkcjonowaniu tego systemu.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnianie osiągnięcia celów w sposób sprawny i skuteczny, a przede wszystkim osiągnięcie założonych efektów uczenia się.
- Uniwersalne: umożliwiające jej stosowanie w różnych uczelniach po wcześniejszych zmianach i dopasowaniu do specyfiki jednostki wdrażającej System Doskonalenia Jakości Kształcenia.
- Skuteczne: dające pożądane rezultaty w postaci doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów w UO.
- Wzorcowe: stanowiące punkt odniesienia dla doskonalenia wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na wydziałach UO i innych uczelniach.
- Trwałe: trwale oddziaływujące na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Do korzyści wynikających z zastosowania dobrej praktyki zaliczyć można: wypracowanie założeń modelowych ułatwiających zarządzanie jakością kształcenia, sporządzenie diagnozy sytuacji zastanej w tym obszarze oraz opracowanie planu działania na następny rok akademicki (nierazko kolejne lata). Diagnoza wraz z rekomendacjami przekazywana jest władzom uczelni w sporządzanym corocznie sprawozdaniu przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia. Stanowi także istotne źródło informacji o funkcjonowaniu Wydziałowych Systemów Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz działań podejmowanych w tym zakresie w jednostkach ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

Dyrektor Biura Jakości Kształcenia

Uczelniany Koordynator ds. ECTS

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia

Polityka Jakości Kształcenia – Strategia – Programy operacyjne

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Uniwersytet Opolski – Biuro Jakości Kształcenia

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Polityka Jakości Kształcenia, <http://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl/polityka-jakosci-ksztalcenia-uniwersytetu-opolskiego/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Wskazanie założeń i głównych zadań zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim oraz oceny ich efektów. Osiągnięcie efektów w postaci zapewnienia studentom, doktorantom i słuchaczom wykształcenia na najwyższym poziomie, przekazanie wiedzy oraz zdobycie umiejętności i kompetencji oczekiwanych przez pracodawców na rynku pracy.

Opis działania dobrej praktyki:

Polityka jakości kształcenia wynika ze Strategii Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego oraz Strategii Jakości Kształcenia. Stanowi dokument, w którym zapisano cele i zadania, których osiągnięcie i realizacja mają zapewnić studentom, doktorantom i słuchaczom wysoki poziom jakości kształcenia, a absolwentom UO taki poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, który będzie podstawą do-

bręgo przygotowania do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań rynku pracy, a jednocześnie pozwoli osiągnąć wysokie standardy etyczne oraz silne poczucie zaangażowania społecznego w działalności zawodowej. Dążąc do osiągnięcia wymienionych celów, polityka jakości kształcenia obejmuje swym zakresem następujące obszary dydaktyczne:

- zapewnianie realizacji efektów uczenia się i treści programów studiów,
- zapewnianie indywidualizacji procesu kształcenia,
- wymianę myśli i doświadczeń z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi,
- ewaluację procesu kształcenia,
- umiędzynarodowienie procesu kształcenia,
- współpracę z rynkiem pracy,
- zapewnianie dostępności informacji o procesie kształcenia.

Powyższe działania stanowią punkt odniesienia dla działań o charakterze projakościowym, które są podejmowane w Uczelni na poszczególnych wydziałach i w jednostkach ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną. Na poziomie Uczelni za realizację polityki jakości kształcenia odpowiada Prorektor ds. Kształcenia i Studentów, działająca poprzez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, a od października 2022 roku – Dyrektora Biura Jakości Kształcenia, przy współdziałaniu Rektorskiej Komisji ds. Kształtowania Polityki Dydaktycznej Uniwersytetu Opolskiego.

Wdrażanie polityki następuje poprzez realizację Strategii Jakości Kształcenia oraz programów operacyjnych. Strategia jest opracowywana na cztery lata i wskazuje podstawowy kierunek działania Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w UO. Jest narzędziem ułatwiającym zarządzanie procesem doskonalenia jakości kształcenia i osiągania zakładanych celów w zaplanowanym horyzoncie czasu w zakresie:

- programów studiów i efektów uczenia się – dostosowanie oferty dydaktycznej do obecnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy i obowiązujących przepisów prawa,

- procesu dydaktycznego – osiągnięcie wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych,
- internacjonalizacji kształcenia – umiędzynarodowienie procesu kształcenia,
- infrastruktury kształcenia – poprawa warunków studiowania,
- współpracy z otoczeniem – budowa trwałych więzi pomiędzy Uniwersytetem Opolskim a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Cele osiągnane są poprzez realizację konkretnych zadań zdefiniowanych w Programach Operacyjnych. Jest to harmonogram zadań opracowany przez Uczelnię Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia i przewidziany do realizacji w danym roku akademickim. Programy operacyjne umożliwiają stały monitoring stopnia realizacji zadań, stanowią podstawę kontroli ich zgodności z ustalonymi założeniami, weryfikują terminowość ich wykonania oraz pozwalają na zdefiniowanie ewentualnych nieprawidłowości i przyczyn ich występowania.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: stosowanie opisanej praktyki zapewnia sprawne i skuteczne zarządzanie procesem kształcenia zgodnie z zewnętrznymi aktami prawnymi, wymogami PKA, wewnętrznymi regulacjami Uczelni oraz Strategią Jakości Kształcenia, a także wymaganiami interesariuszy współpracujących z Uczelnią.
- Uniwersalne: wskazuje zadania opracowane w sposób ogólny, co pozwala uczelnianym jednostkom dydaktycznym dostosować je do swojej specyfiki wynikającej ze zróżnicowanej oferty dydaktycznej i różnorodności prowadzonych kierunków. Pozwala także na adaptację proponowanych rozwiązań (po niewielkich zmianach) przez inne uczelnie.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim oraz bardziej wydajnego funkcjonowania Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia zarówno na poziomie Uczelni, jak i wydziałów.

- Wzorcowe: może stanowić punkt odniesienia i materiał porównawczy dla jednostek dydaktycznych (wydziałów) Uniwersytetu Opolskiego i dla innych uczelni.
- Trwałe: trwale wpływa na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Stanowi punkt odniesienia dla wydziałów i jednostek ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną w zakresie stosowania w nich dobrych praktyk obejmujących doskonalenie jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim. Zadania zawarte w programach operacyjnych mogą stanowić podstawę do oceny wydziałów i jednostek ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną oraz wskazywać władzom uczelni stopień realizacji zaplanowanych zadań na dany rok akademicki. Stwarza to jednocześnie podstawę do przeprowadzenia audytu wewnętrznego, w wyniku którego następuje podjęcie działań racjonalizujących zmiany w badanym obszarze, wskazuje na konieczność działań zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia, w tym usunięcia stwierdzonych ewentualnych nieprawidłowości lub utrwalenia zmian uznanych za korzystne.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

Dyrektor Biura Jakości Kształcenia

Uczelniany Koordynator ds. ECTS

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia

Księga Jakości Kształcenia

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Uniwersytet Opolski – Biuro Jakości Kształcenia

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Księga Jakości Kształcenia, <http://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Zgromadzenie w jednym miejscu dokumentów, procedur i materiałów związanych z doskonaleniem jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

Opis działania dobrej praktyki:

Funkcjonowanie Księgi Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni reguluje Uchwała nr 25/2020–2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 1/2016–2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Księgi Jakości Kształcenia obowiązującej w Uniwersytecie Opolskim. Uczelniana Księga Jakości Kształcenia została poświęcona metodom i działaniom mającym na celu ocenę skuteczności funkcjonowania Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz podejmowania działań doskonalących. Księga Jakości Kształcenia składa się z kilku rozdziałów.

W pierwszym rozdziale przedstawiona została krótka historia Uniwersytetu Opolskiego oraz jego struktura. W kolejnych rozdziałach Księgi przedstawiono: strategię Uczelni; Politykę Jakości Kształcenia; proces kształcenia; strukturę i proces Monitorowania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Ważnym jej rozdziałem jest zbiór procedur zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na Uczelni. Procedury są systematycznie aktualizowane. Świadczy o tym kolejny numer zmiany, jak również data ostatniej aktualizacji zapisana w metryczce procedury. Zasady zawarte w procedurach są zgodne z aktualnymi zewnętrznymi i wewnętrznymi aktami prawnymi. Każda procedura ma swój symbol, który informuje, czy jest to procedura uczelnianego, czy wydziałowego systemu doskonalenia jakości kształcenia. Wydziałowe procedury są zgodne z uczelnianymi i uwzględniają specyfikę danego wydziału.

Księga Jakości Kształcenia zawierała początkowo 10 procedur, przez następne lata była wzbogacana o kolejne procedury. Na chwilę obecną składa się z procedur wymienionych poniżej:

- SDJK-O-U01 Ogólna procedura doskonalenia jakości kształcenia – oznaczenie procedur
- SDJK-O-U02 Procedura tworzenia oraz modyfikowania kierunków studiów
- SDJK-O-U04 Procedura tworzenia studiów podyplomowych i kursów
- SDJK-O-U05 Procedura weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych
- SDJK-O-U06 Procedura oceny wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia
- SDJK-O-U07 Procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów
- SDJK-O-U08 Procedura oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów

- SDJK-O-U09 Procedura oceny jakości kształcenia dokonywanej przez nauczycieli akademickich
- SDJK-O-U10 Procedura procesu dyplomowania
- SDJK-O-U11 Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich
- SDJK-O-U12 Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych
- SDJK-O-U13 Procedura oceny jakości kształcenia dokonana przez absolwentów Uniwersytetu Opolskiego
- SDJK-O-U14 Procedura określania i zaliczania różnic programowych
- SDJK-O-U15 Procedura potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną
- SDJK-O-U16 Procedura studenckiej oceny pracowników jednostek administracji Uniwersytetu Opolskiego

Na opis każdej z procedur składają się: cel i przedmiot procedury, zakres jej stosowania, terminologia, zakresy odpowiedzialności, opis postępowania oraz dokumenty i załączniki związane z daną procedurą, np. regulaminy, formularze itd.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z uczelnią.
- **Uniwersalne:** informacje opracowano na poziomie ogólnym, co pozwala poszczególnym jednostkom Uniwersytetu dostosować je do swojej specyfiki oraz wykorzystać rozwiązania w doskonałości Wydziałowego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia.
- **Skuteczne:** przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów.
- **Wzorcowe:** stanowi punkt odniesienia do modyfikacji Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Systemów Doskonalenia Jakości Kształcenia.

- Innowacyjne: ciągła modyfikacja, uwzględniająca zmiany i dostosowana do aktualnych wymogów zarówno wewnętrznych (uczelnianych), jak i zewnętrznych w kształtowaniu procesu kształcenia, w tym programów studiów z uwzględnieniem wskazań PKA.
- Trwałe: trwale wpływa na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Księga Jakości Kształcenia stanowi istotny element funkcjonowania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Jest kierunkowskazem dla uczelnianych jednostek dydaktycznych w tworzeniu swoich wewnętrznych systemów oraz podejmowania działań doskonalących jakości kształcenia. Dla wszystkich interesariuszy stanowi czytelny i zrozumiały sposób przedstawienia sposobu zarządzania Uczelnią w obszarze szeroko pojętego procesu kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się. Pozwala na systematyczne gromadzenie aktualnych dokumentów w jednym miejscu. Pozwala na szybki dostęp do aktualnych informacji, wytycznych i procedur dotyczących kształcenia i uczenia się. Jej zaletą jest przejrzystość stosowania.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

Dyrektor Biura Jakości Kształcenia

Uczelniany Koordynator ds. ECTS

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia

System rocznych przeglądów programów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Biuro Jakości Kształcenia

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Uchwała nr 125/2020–2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 235/2016–2020 z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim.

Procedura SDJK-O-U02 – tworzenia oraz modyfikowania programów studiów.

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem dobrej praktyki jest określenie zasad postępowania obowiązujących w całej Uczelni w przypadku tworzenia oraz modyfikowania programów kierunków studiów, a także stworzenie harmonogramu działań oraz terminów zmierzających do przeglądu programów studiów, zatwierdzania zmian oraz postępowania w przypadku tworzenia nowego kierunku studiów. Dobra praktyka daje także możliwość

dokonania oceny prawidłowości i warunków, w których program studiów jest realizowany, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwość podjęcia działań naprawczych.

Opis dobrej praktyki:

Opisywana dobra praktyka zawiera wytyczne w sprawie przebiegu prac, terminów i wymaganej dokumentacji stanowiącej podstawę do podjęcia uchwał w sprawie dokonania zmian w programach studiów.

W Uniwersytecie Opolskim prowadzi się systematyczny przegląd programów studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich. Celem tych działań jest stworzenie spójnego, obowiązującego w całej Uczelni systemu zasad, procedur, formularzy oraz harmonogramu działań prowadzących do zaprojektowania i zatwierdzenia programów studiów, ich corocznych, okresowych przeglądów i dokonywanych na tej podstawie udoskonalień programu studiów. Wdrożenie systemu rocznych przeglądów programów studiów w Uniwersytecie Opolskim skutkuje ujednoczeniem metodyki postępowania w tym zakresie w obrębie całej Uczelni, z poszanowaniem autonomii podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Opolskiego prowadzących działalność dydaktyczną, co zapewnia dostosowanie systemu do ich potrzeb i specyfiki kształcenia.

Zmiany w programach studiów mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia, z wyjątkiem zmian w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową oraz koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną i dostosowania programu studiów do powszechnie obowiązujących przepisów, które mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia. Harmonogram wprowadzenia zmian w programach studiów obejmuje trzy etapy.

Etap I: do 15 marca roku akademickiego poprzedzającego rekrutację. Dopuszczalne są następujące modyfikacje:

1. Okresowy przegląd programów studiów, konsultacje wewnętrzne i zewnętrzne uzasadniające potrzebę wprowadzenia zmian w efektach uczenia się i/lub harmonogramach studiów, prowadzone przez koordynatorów kierunków i wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia.
2. Przedstawienie przez koordynatora kierunku projektu zmian do zaopiniowania Kolegium Dziekańskiemu.
3. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Kolegium Dziekańskiego przekazanie do Uczelnianego Koordynatora ds. ECTS dokumentacji planowanych zmian zgodnie ze wzorem podanym w uczelnianej Procedurze tworzenia i modyfikowania kierunków studiów (SDJK-O-U2).

Etap II: do 15 kwietnia roku akademickiego poprzedzającego rekrutację. W tym zakresie działania realizowane są w następującej kolejności:

1. Po uzyskaniu akceptacji Koordynatora ds. ECTS proponowane zmiany upublicznia się w Monitorze UO, w tym uwzględnia się stanowisko Kolegium Dziekańskiego w sprawie zmian w programach kształcenia prowadzonych na wydziale.
2. Przedkłada się w Rektoracie Uniwersytetu Opolskiego zaakceptowany przez Koordynatora ds. ECTS projekt zmian w programach studiów w celu akceptacji i ich zatwierdzenia przez Prorektora ds. Kształcenia i Studentów.

Etap III: do 31 maja mają miejsce następujące działania:

1. Na wniosek Rektora Senat Uniwersytetu Opolskiego uchwała proponowane zmiany w programach studiów ,
2. Koordynator kierunku podaje do wiadomości studentom i pracownikom informacje o zmianach w programach studiów obowiązujących od 1 października,
3. Zatwierdzone zmiany w programie/ach studiów wprowadza się do BIP Uniwersytetu Opolskiego (pełna dokumentacja dokonanych zmian).

Przyjęty w Uniwersytecie Opolskim sposób dokonywania corocznych przeglądów programów studiów obowiązuje wszystkie jednostki prowadzące działalność dydaktyczną w Uniwersytecie Opolskim.

Zasady przeprowadzania okresowych przeglądów i dokonywania zmian w programach studiów zawarte zostały w uczelnianej Procedurze SDJK-O-U02 – tworzenia oraz modyfikowania programów studiów, która jest aktualizowana i dostosowywana do aktualnych wewnętrznych i zewnętrznych aktów prawnych. Procedura jest obowiązująca i ściśle przestrzegana przez wszystkie jednostki Uczelni i osoby zaangażowane w zatwierdzanie, monitorowanie, przeglądy okresowe i dokonywanie zmian w programach studiów w Uniwersytecie Opolskim.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie ze szczegółowymi kryteriami dokonywania oceny programowej PKA, kryterium nr 10 – Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów, standard jakości kształcenia nr 10.1.
- **Uniwersalne:** można ją dostosować do wymogów panujących na każdym wydziale, może być stosowana na innych uczelniach z uwzględnieniem wewnętrznych, specyficznych dla każdej uczelni uwarunkowań i przepisów prawa wewnętrznego.
- **Skuteczne:** przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów.
- **Wzorcowe:** stanowi punkt odniesienia do doskonalenia wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na wydziałach i w jednostkach organizacyjnych Uczelni, prowadzących działalność dydaktyczną.
- **Trwałe:** dobra praktyka jest powtarzana w każdym roku akademickim i znacząco wpływa na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Główną korzyścią wynikającą ze stosowania dobrej praktyki jest ujednoczenie sposobu postępowania w procesie okresowej oceny i dokonywania zmian w programach studiów. Bardzo istotne jest za-

angażowanie wszystkich kategorii interesariuszy w ocenę i doskonalenie programu kształcenia.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

Dyrektor Biura Jakości Kształcenia

Uczelniany Koordynator ds. ECTS

Nagroda Quality

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Komisja ds. Nagród Quality

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Regulamin przyznawania nagród Quality w Uniwersytecie Opolskim (załącznik 13 do Regulaminu wynagradzania), <https://monitor.uni.opole.pl/zarzadzenie/regulaminu-wynagradzania-pracownikow-w-universytecie-opolskim/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem dobrej praktyki jest określenie zasad i trybu przyznawania nagrody Quality nauczycielom akademickim w Uniwersytecie Opolskim. Nagroda przyznawana jest nauczycielom akademickim, którzy podejmują działania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni.

Opis działania dobrej praktyki:

Nagroda Quality przyznawana jest pracownikom naukowo-dydaktycznym i dydaktycznym za działalność na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim. O przyznaniu nagród decyduje Rektor na podstawie rekomendacji Komisji ds. Nagród Quality. Komisja powoływana jest przez Rektora na okres jego kadencji. Komisji przewodniczy Prorektor ds. Kształcenia i Studentów. W skład Komisji, poza Prorektorem ds. Kształcenia i Studentów, wchodzi

dziekani, kierownicy jednostek dydaktycznych oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Przewodniczący Komisji może zaprosić inne osoby, w tym przedstawicieli związków zawodowych.

Komisja przy przyznawaniu nagród bierze pod uwagę wysoką jakość pracy dydaktycznej, wybitne osiągnięcia w realizacji procesu dydaktycznego i wprowadzaniu nowatorskich rozwiązań w procesie kształcenia.

Wnioski o nagrody składane są w wersji elektronicznej przez dziekanów do rektoratu w terminie do dnia 15 listopada każdego roku. Członkowie Komisji otrzymują pełną dokumentację złożonych wniosków, w których zawarte są informacje dotyczące:

1. Promotorstwa wyróżnionych prac dyplomowych.
2. Opieki nad studentami realizującymi indywidualny tok studiów.
3. Opieki nad studentami będącymi laureatami nagród ministra.
4. Opieki nad studentami czynnie uczestniczącymi w konferencjach naukowych.
5. Opieki nad studentami, którzy publikują swoje osiągnięcia naukowe w artykułach naukowych.
6. Opieki nad wyróżniającymi się kołami naukowymi studentów oraz uzdolnionymi uczniami szkół średnich.
7. Szczegółowego uzasadnienia działalności kandydata na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.
8. Autorstwa wysoko ocenianych podręczników i skryptów.
9. Oceny studentów.
10. Stopnia zaangażowania w organizację dydaktyki.

Podczas posiedzenia Komisji ds. nagród Quality dziekani krótko prezentują osiągnięcia zgłoszonych przez siebie kandydatów. Każdy członek Komisji może oddać trzy głosy. Komisja może przyznać nagrody I, II i III stopnia, lecz nie więcej niż pięć nagród w jednym roku. Komisja określa wysokość nagród Quality w ramach środków wskazanych na ten cel w planie rzeczowo-finansowym UO.

Na podstawie analizy informacji zawartych we wniosku Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia opiniuje i podejmuje decyzję o przy-

znaniu nagrody lub odrzuceniu kandydatury do nagrody. Komisja swoją decyzję uzasadnia i dołącza wniosku.

Nagrody Quality przyznawane są do końca danego roku. Komisja sporządza protokół z przyznanych nagród, który zatwierdza Rektor Uniwersytetu Opolskiego. Lista osób, którym przyznano nagrody Quality publikowana jest na stronie internetowej Uniwersytetu Opolskiego. Przyznanie nagrody pracownikowi zostaje potwierdzone listem Rektora Uniwersytetu Opolskiego.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: aktywizuje pracowników Uniwersytetu Opolskiego do podejmowania działań i tworzenia narzędzi doskonalących proces kształcenia.
- Skuteczne: przyczynia się do optymalizacji procesu doskonalenia jakości kształcenia oraz kreuje i wzmacnia kulturę jakości kształcenia.
- Wzorcowe: może stanowić punkt odniesienia do doskonalenia wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia.
- Trwałe: stanowi trwałe element doskonalenia procesu jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Dobra praktyka przyczynia się do przejawiania inicjatyw projakościowych w pracy dydaktycznej, podejmowania przez pracowników działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim, m.in. poprzez opracowywanie skryptów i publikacji dydaktycznych, tworzenie narzędzi przekazywania wiedzy, sprawniejsze osiąganie zakładanych efektów uczenia się, organizowanie kursów oraz szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich i inne działania wzmacniające zrozumienie idei i kultury jakości kształcenia.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr hab. Izabella Pisarek, prof. UO, Prorektor ds. Kształcenia i Studentów, e-mail: rektorat@uni.opole.pl

Monitoring karier zawodowych absolwentów

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Akademickie Centrum Karier w ramach Uniwersyteckiego Centrum Transferu Wiedzy i Technologii
Biuro Jakości Kształcenia

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Akademickie Centrum Karier, <https://kariera.uni.opole.pl/badania/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Pozyskanie informacji o karierach zawodowych absolwentów Uniwersytetu Opolskiego. Informacje są wykorzystywane przez wydziały do oceny zgodności podejmowanej kariery zawodowej z profilem ukończonych studiów, a w konsekwencji do wprowadzania zmian w programach studiów w celu dopasowania kształcenia do oczekiwań rynku pracy.

Opis dobrej praktyki:

Uniwersytet Opolski prowadzi badania losów absolwentów od 2011 roku. Badanie Monitoringu Karier Zawodowych Absolwentów realizowane jest na podstawie Regulaminu prowadzenia badań losów absolwentów na Uniwersytecie Opolskim oraz Procedury monitorowania karier zawodowych absolwentów – SDJK-O-U7.

Badanie ma charakter poufny i przeprowadzane jest w kilku etapach. W pierwszym etapie zbierane są dane za pośrednictwem elektronicznego formularza osobowego monitoringu karier zawodowych absolwentów, zawierającego zgodę na udział w badaniu. Kolejne etapy obejmują przeprowadzenie badania rok, trzy i pięć lat po zakończeniu studiów wśród absolwentów, którzy wyrazili zgodę na kontakt w tym zakresie.

Badanie kierowane jest do absolwentów wszystkich kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I, II, i III stopnia.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** analiza losów absolwentów pod kątem dokonywania zmian w ofercie kształcenia i dostosowania do oczekiwań uczestników rynku pracy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z uczelnią.
- **Uniwersalne:** może być zastosowana w innych uczelniach/jednostkach.
- **Wzorcowe:** daje bezpośrednie podstawy do podejmowania działań w kierunku dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- **Trwałe:** realizacja długofalowa w formule nie wymagającej istotnych modyfikacji.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Główną korzyścią wynikającą z prowadzonego badania jest uzyskanie informacji o sytuacji zawodowej, rozwoju kompetencji i przebiegu kariery absolwentów Uniwersytetu Opolskiego, co umożliwia Uczelni dostosowanie profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

Akademickie Centrum Karier:

Jakub Filipkowski, e-mail: jakub.filipkowski@uni.opole.pl

Karolina Trościanka, e-mail: karolina.troscianka@uni.opole.pl

Biuro Jakości Kształcenia

część druga

**DOBRE PRAKTYKI
WYDZIAŁOWE**

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Dzień Systemów Informacji Geograficznej (GIS Day)

Nazwa dobrej praktyki:

Dzień Systemów Informacji Geograficznej (GIS)

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Ekonomiczny – Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, <https://we.uni.opole.pl/instytut-geografii-spoleczno-ekonomicznej-i-gospodarki-przestrzennej/>

Cel dobrej praktyki:

Podstawowym celem dobrej praktyki jest zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia studentów w zakresie planowania przestrzeni z zastosowaniem nowoczesnych technologii geoinformatycznych, takich jak drony, skaniny laserowe, sensory, sprzęt geodezyjny, aplikacje mapowe – poszerzenie wiedzy i praktycznych umiejętności w zakresie pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych przestrzennych oraz obsługi programów komputerowych typu GIS.

Opis działania dobrej praktyki:

Dobra praktyka jest realizowana od 2016 roku w formie jednodniowych seminariów przez Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej

i Gospodarki Przestrzennej UO. SeminaRIA organizowane są w ramach corocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Systemów Informacji Geograficznej (GIS Day), który obchodzony jest na świecie od końca lat 80. w ramach Tygodnia Świadomości Geograficznej. GIS Day powstał z inicjatywy National Geographic Society oraz firmy Environmental Systems Research Institute (Esri Inc., USA), światowego lidera w tworzeniu oprogramowania systemów informacji geograficznej (GIS). Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Opolskiego jest jedynym w regionie organizatorem tego międzynarodowego wydarzenia.

SeminaRIA mają charakter otwarty i dedykowane są nie tylko studentom UO, ale także wszystkim zainteresowanym, którym bliskie są zagadnienia związane z możliwościami wykorzystania technologii GIS w różnych dziedzinach życia.

W seminariach corocznie bierze udział ok. 100 uczestników, głównie studenci kierunków UO, na których realizowane są treści z obszaru GIS (gospodarka przestrzenna, ekonomia, zarządzanie, turystyka i wypoczynek, odnawialne źródła energii) oraz uczniowie szkół średnich z województwa opolskiego (m.in. o profilu: technik geodeta, technik budownictwa, technik architektury krajobrazu, technik logistyk, technik leśnictwa, technik ekonomista), pracownicy naukowcy UO, a także praktycy i pracownicy jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego wykorzystujący GIS w zakresie planowania przestrzennego, gospodarowania zasobem nieruchomości, geodezji i kartografii, ochrony środowiska, gospodarki rolnej i leśnej, zarządzania kryzysowego.

SeminaRIA corocznie są podzielone na dwie części: pierwsza to prelekcje na temat nowoczesnych rozwiązań stosowanych do pozyskiwania, przetwarzania i modelowania danych przestrzennych (w tym m.in. skaniny laserowe, modelowanie 3D, obrazowanie satelitarne i drony); natomiast druga, warsztatowa, poświęcona jest praktycznej nauce obsługi programów komputerowych typu GIS.

Przykładowa tematyka prelekcji i sesji warsztatowych:

- „Dane z drona na mapie. Jak wykorzystać dane zebrane przez bezzałogowce”

- „Smart3Dcity – innowacyjne modele 3D dla inteligentnych miast”,
- „Wykorzystanie zobrazowań satelitarnych Planet Scope – nowe możliwości teledetekcji”,
- „Technologia lidarowa na bezzałogowych statkach powietrznych”,
- „Wykorzystanie systemu ArcGIS Online”,
- „Generowanie modeli 3D z zastosowaniem narzędzi ETL (FME)”,
- „Możliwości wykorzystania systemu R3 Trees do zarządzania zielenią miejską”.

W ramach seminariów przedstawiane są możliwości podnoszenia kompetencji z zakresu technologii GIS oraz liczne obszary zawodowe, w których możliwe jest wykorzystanie zdobytej wiedzy w ramach przedmiotów GIS realizowanych w UO.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z wymaganiami interesariuszy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z Uczelnią.
- **Uniwersalne:** może zostać przeniesiona (zaadaptowana) na inne uczelnie.
- **Skuteczne:** przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim, takich jak: gospodarka przestrzenna, ekonomia, zarządzanie, turystyka i wypoczynek, odnawialne źródła energii.
- **Innowacyjne:** może stanowić wzorzec i punkt odniesienia dla rozwijania i wdrażania podobnych rozwiązań przez inne wydziały i uczelnie.
- **Trwałe:** trwale wpływa na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Do głównych korzyści opisywanej praktyki zaliczyć należy: duże zainteresowanie udziałem w seminariach zarówno studentów, uczniów

szkół średnich, pracowników naukowych, jak i praktyków oraz przedstawicieli jednostek samorządowych; pozwala na doskonalenie kompetencji uczestników z zakresu wiedzy i praktycznych umiejętności implementacji technologii GIS w różnych obszarach gospodarki; wpływa na poprawę (podnoszenie) jakości kształcenia m.in. na kierunku gospodarka przestrzenna UO poprzez współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie edukacyjnym. Sesje warsztatowe dotyczące praktycznej nauki oprogramowania typu GIS przekładają się na zauważalne z roku na rok większe zainteresowanie studentów zdobywaniem praktycznych kompetencji w obszarze geoinformacji i geoinformatyki, które z powodzeniem wykorzystują już na etapie realizacji prac inżynierskich.

Warto podkreślić, że efektem seminariów jest również podejmowanie dyskusji przez pracowników UO z przedstawicielami branży geoinformatycznej w zakresie realizacji programów kształcenia, m.in. na kierunku gospodarka przestrzenna, uwzględniających aktualne oczekiwania rynku pracy i przygotowania przyszłych kadr zdolnych do podejmowania zadań z zakresu planowania i gospodarowania przestrzenią z zastosowaniem technologii GIS.

Wynikiem współpracy z otoczeniem gospodarczym w ramach organizacji Dnia Systemów Informacji Geograficznej jest także promocja działalności dydaktycznej i badawczej Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UO na łamach e-booka wydawanego przez firmę Esri Polska: „Edukacja. Wykorzystanie Platformy ArcGIS-przykłady projektów edukacyjnych, naukowych i administracyjnych”.

Podejmowane działania wpływają na zintensyfikowanie współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi z województwa opolskiego i województw sąsiadujących, informując jednocześnie otoczenie zewnętrzne o ofercie kształcenia na kierunkach UO.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr inż. Barbara Wiatkowska, e-mail: bwiatkowska@uni.opole.pl

**WYDZIAŁ
FILOLOGICZNY**

Wewnętrzny audyt jakości procesu dyplomowania

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Filologiczny

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Filologiczny, <http://wfil.uni.opole.pl/jakosc-ksztalcenia-2/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Niektóre z osiągniętych efektów uczenia się podlegają weryfikacji końcowej w procesie dyplomowania. Wydział Filologiczny przeprowadza coroczny wewnętrzny audyt jakości tego procesu. Audyt ma na celu wykazanie ewentualnych zakłóceń w procesie dyplomowania, uświadczenie reguł i poziomu jakości dyplomowania w pracach przygotowywanych w różnych dyscyplinach (językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii) oraz przekazywanie dobrych praktyk wypracowanych w procesie dyplomowania przez doświadczonych promotorów młodym pracownikom podejmującym się recenzowania i promowania prac dyplomowych.

Opis działania dobrej praktyki:

1. Na podstawie procedury SDJK-SZ-WF-6 – Szczegółowa procedura weryfikacji jakości prac dyplomowych, egzaminu dyplomo-

- wego oraz procedury dyplomowania na Wydziale Filologicznym, Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia wnioskuje do Dziekana Wydziału Filologicznego o zlecenie przeprowadzenia audytu wybranych aspektów dyplomowania w przypadku prac powstałych i obronionych w poprzednim roku akademickim (w listopadzie danego roku).
2. Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia uzgadnia z Dziekanem wskaźniki jakości procesu dyplomowania, które należy zbadać w danym roku (na podstawie wyników wcześniejszych audytów), np.:
 - zgodność tematyki ocenianych prac z kierunkiem/specjalnością studiów,
 - zgodność tematyki ocenianych prac z kierunkowymi/specjalnościowymi efektami uczenia się,
 - zgodność ocenianych prac z wymaganiami stawianymi pracom dyplomowym w jednostce, w której praca powstała,
 - zgodność tematyki ocenianych prac ze specjalnością naukową promotora,
 - zgodność recenzji z zawartością ocenianej pracy (oceny opisowej ze stopniem wystawionym pracy),
 - zgodność składu komisji egzaminacyjnej z zasadami obowiązującymi w jednostce UO, w której egzamin był przeprowadzany,
 - zgodność przebiegu egzaminu dyplomowego z procedurami obowiązującymi w jednostce, w której egzamin był przeprowadzany.
 3. Pracownicy dziekanatu dokonują komisyjnego losowania minimum sześć prac z różnych kierunków i poziomów kształcenia, proporcjonalnie do liczby prac powstałych w dyscyplinach: literaturoznawstwo (min. 2), językoznawstwo (min. 3), nauki o kulturze i religii (min. 1) i przekazują Komisji ds. Oceny Jakości nazwiska promotorów i recenzentów prac.
 4. Przewodnicząca Komisji ds. Oceny Jakości zwraca się do kierowników katedr, których pracownikami są promotorzy i recenzenci, o wyznaczenie audytorów (specjalistów w dyscyplinie, doświadczonych promotorów, innych niż promotorzy wylosowanych

- prac) oraz ich zgodę na udział w audycie. Akty powołania audytorów do Komisji Audytu na dany rok przygotowuje Dziekan, który przekazuje dokumentację audytowanych prac do audytorów z instrukcjami Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia z informacjami o wskaźnikach, sposobie weryfikacji jakości procesu dyplomowania na podstawie danych USOS, Bazy Wiedzy, dziekanatu, procedur i wytycznych ogłoszonych na wydziałowych stronach internetowych, i zgodnie z harmonogramem prac Komisji Audytu.
5. Do dwóch tygodni od chwili podjęcia prac w zakresie omawianej procedury przewodnicząca Komisji ds. Oceny Jakości zwołuje zamknięte posiedzenie audytorów, na którym przeprowadza się dyskusję na temat audytowanych przypadków oraz uzgadniane są wspólne wnioski i ogólne rekomendacje (dane osobowe związane z audytowanymi pracami nie są ujawniane). Wnioski nie dotyczą zawartości indywidualnych prac dyplomowych, ale kwestii jakości procesu dyplomowania: od zatwierdzania tematyki i doborowania recenzentów, poprzez zgodność z procedurami i wytycznymi do pisania prac, aż po jakość informacji zwrotnej na temat pracy w recenzjach i podczas egzaminu dyplomowego.
 6. Podpisany protokół, zawierający notatki na temat każdego audytowanego przypadku, jest przekazywany do Dziekana w celu dalszego wykorzystania w procesie zapewniania jakości procesu dyplomowania. Rekomendacje dotyczące podnoszenia umiejętności pracowników w zakresie recenzowania i promowania są przedstawiane podczas Forum Dydaktyki w lutym kolejnego roku akademickiego.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK i WSDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z Wydziałem.
- Uniwersalne: ze względu na ogólną formułę procedury możliwa jest adaptacja powyższej dobrej praktyki przez inne wydziały oraz uczelnie.

- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów na Wydziale.
- Wzorcowe: poprzez wypracowanie odpowiednich standardów jakości prac dyplomowych godna naśladowania przez inne jednostki dydaktyczne realizujące proces dyplomowania.
- Trwałe: praktyka trwale wpływa na proces doskonalenia jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

W latach 2020–2022 w toku trzech audytów przebadano ogółem 18 prac dyplomowych i sformułowano wnioski do poprawienia jakości kształcenia na połowie kierunków prowadzonych przez Wydział. Ponad 12 osób zostało przeszkolonych na audytorów i zwiększyło swoją refleksyjność na temat prawidłowości procesów dyplomowania i jakości dydaktyki akademickiej w toku seminariów dyplomowych.

Na rekomendacje i wyniki audytów dyplomowania mogą powoływać się koordynatorzy kierunków przy monitorowaniu i zapewnianiu jakości procesu dyplomowania i wdrażaniu dalszych usprawnień i innowacji, a także przy planowaniu szkoleń i warsztatów dla pracowników. Wyniki audytów pomagają komisjom ds. oceny pracowniczey i zespołom przygotowującym samoocenę kierunku przy inspekcji PKA do uzasadniania podjętych decyzji kadrowych i dydaktycznych.

Lepsze rozeznanie przebiegu procesu dyplomowania może pomóc przy doskonaleniu lub reformowaniu procesu weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowywania projektu dyplomowego w związku z upowszechnieniem się narzędzi wspomagających przygotowywanie tekstów, w tym sztucznej inteligencji.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

prof. UO, dr hab. Katarzyna Molek-Kozakowska, Przewodnicząca Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia WF, e-mail: molekk@uni.opole.pl

prof. UO, dr Elżbieta Szymańska-Czaplak, Dziekan WF, Przewodnicząca Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia WF, e-mail: ela@uni.opole.pl

Forum Zawodowe

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Filologiczny

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Filologiczny, <http://wfil.uni.opole.pl/jakosc-ksztalcenia-2/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty: studenci kończący studia wymagają szczególnego wsparcia w różnych obszarach związanych z podjęciem pracy po zakończeniu kształcenia; praktyki, staże, uczestnictwo w Giełdzie Pracy pozwalają studentom rozeznąć się w ogólnych oczekiwaniach pracodawców, przy czym jednak warto również przybliżyć im zawody, w których będą mogli podjąć zatrudnienie po ukończeniu kierunków filologicznych – w branży tłumaczeń, instytucjach kultury, szkołach czy w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu. Spotkanie z przedstawicielami poszczególnych sektorów wspiera studentów w podejmowaniu decyzji co do modułów wybieralnych jeszcze na studiach czy pracodawców oferujących im praktyki i staże, czy też w wyborze docelowego miejsca zatrudnienia.

Opis działania dobrej praktyki:

1. Na stronie Wydziału Filologicznego, w zakładce STUDENT → WSPARCIE, znajduje się informacja na temat cyklicznego wydarzenia, jakim jest Forum Zawodowe Wydziału Filologicznego,

<https://uni.opole.pl/page/840/forum-zawodowe-wydzialu-filologicznego>

2. Forum Zawodowe Wydziału Filologicznego to:
 - inicjatywa, która ma na celu umożliwienie studentom Wydziału dotarcie do informacji o możliwościach znalezienia pracy po oraz w czasie studiów
 - platforma komunikacji pomiędzy studentami a biznesem, samorządem terytorialnym, strukturami Uniwersytetu Opolskiego, w tym Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości i Akademickim Centrum Karier
 - czas, w którym dowiadują się, co w kontekście przygotowania do zawodu oferuje im Uniwersytet Opolski poza zajęciami programowymi, co oferuje im Opole, region i biznes tu zlokalizowany
 - okazja, aby poznać projekty, które planuje lub w których uczestniczy Uniwersytet Opolski i dzięki którym powstają nowe możliwości dla studentów
 - miejsce, w którym studenci spotkają się ze swoimi szansami „twarzą w twarz”
 - możliwość zapoznania się z doświadczeniami absolwentów Wydziału Filologicznego, którzy odnieśli sukces zawodowy
 - kompaktowa i modułowa forma spotkań
 - tworząca się sieć powiązań (*networking*), której ogniwami mogą stać się studenci Wydziału Filologicznego, a z której zasobów wiedzy, doświadczenia i infrastruktury będą mogli korzystać, kształtując swoją ścieżkę kariery
3. Forum w każdym cyklu poświęcone jest innym sektorom właściwym dla kształcenia filologicznego: edukacji, kultury, tłumaczeń i wsparcia biznesu.
4. Forum często powiązane jest z innymi inicjatywami realizowanymi w danym czasie na Wydziale, np. BPO Day.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK i WSDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów,

pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z wydziałem.

- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale.
- Trwałe: praktyka trwale wpływa na proces doskonalenia jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Forum Zawodowe na stałe wpisało się w wydarzenia realizowane na Wydziale z udziałem pracodawców; wszechstronność tematyki pozwała wszystkim studentom odnaleźć interesujące ich tematy i daje możliwość bliskiego spotkania z przyszłym pracodawcą jeszcze w trakcie studiów. Pozwala na świadome kształtowanie ścieżki kariery poprzez rozmowy z pracodawcami, udział w praktykach i stażach. Dotychczas na Wydziale Filologicznym studenci brali udział w dziewięciu edycjach różnych projektów stażowych, krajowych i zagranicznych. Forum Zawodowe pracodawców to też okazja do nakreślania kierunku rozwoju kształcenia filologicznego, w szczególności praktycznego, konsultowania zmian w istniejących programach kształcenia i otwierania się na nowe formy innowacyjnej dydaktyki (np. wprowadzenie macierzy edukacyjnej umożliwiającej prowadzenie zajęć na programach wykorzystywanych w branży Nowoczesnych Usług Biznesowych).

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

prof. UO, dr Elżbieta Szymańska-Czaplak, Dziekan WF, Przewodnicząca Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia WF, e-mail: ela@uni.opole.pl

Forum Dydaktyki Akademickiej

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Filologiczny

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Filologiczny, <http://wfil.uni.opole.pl/jakosc-ksztalcenia-2/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Nauczyciele akademicy wymagają szczególnego wsparcia w różnych obszarach związanych z prowadzeniem dydaktyki akademickiej. Doskonalenie się w nowoczesnych metodach nauczania, poznawanie nowych narzędzi do prowadzenia zajęć online, uświadamianie sobie, z jakich narzędzi może korzystać student przy tworzeniu tekstów podlegających ocenie, to tylko niektóre z obszarów, które wymagają profesjonalnego wsparcia.

Opis działania dobrej praktyki:

1. Na stronie Wydziału Filologicznego, w zakładce PRACOWNIK → FORUM DYDAKTYKI AKADEMICKIEJ, znajduje się informacja na temat cyklicznych wydarzeń (stacjonarnych i zdalnych) odbywających się w ramach Forum Dydaktyki Akademickiej Wydziału Filologicznego, <http://wfil.uni.opole.pl/forum-dydaktyki-akademickiej/>

2. Forum Dydaktyki Akademickiej Wydziału Filologicznego jest przedsięwzięciem całorocznym, jednak większość szkoleń odbywa się w lutym i we wrześniu, przed rozpoczęciem nowego semestru.
3. Większość szkoleń jest prowadzonych przez pracowników Wydziału w ramach dzielenia się dobrymi praktykami.
4. Zarówno uczestnicy szkoleń, jak i prowadzący otrzymują zaświadczenia potwierdzające ich rozwój osobisty.
5. Na stronie internetowej Forum zamieszczone są też informacje na temat bezpłatnych szkoleń wraz z linkami do webinarium.
6. Na przestrzeni trzech lat działania forum zorganizowano 20 warsztatów cieszących się wielkim zainteresowaniem.
7. Informacje na temat kolejnych warsztatów zapowiadane są w newsletterze przesyłanym cyklicznie do wszystkich pracowników Wydziału, a także zleceniobiorców i pracowników innych wydziałów prowadzących zajęcia na Wydziale Filologicznym.
8. Przykładowe tematy warsztatów: spotkanie z psychoterapeutką, warsztat antydyskryminacyjny, kompetencje jutra, relacyjność w edukacji, tutoring, prowadzenie egzaminów online, efektywna komunikacja, otwarty system antyplagiatowy (OSA), czat GPT w dydaktyce akademickiej.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK i WSDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z wydziałem.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów na Wydziale.
- Trwałe: praktyka trwale wpływa na proces doskonalenia jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Forum Dydaktyki Akademickiej na trwałe wpisało się w kalendarz akademicki Wydziału. Stanowi podstawowe narzędzie doskonalenia kompetencji wykładowców, bezpłatne, powszechne, cykliczne, upo-

wszechniające najlepsze praktyki nauczycieli akademickich pracujących na Wydziale i podmiotów profesjonalnie szkolących w tematyce dydaktyki szkoły wyższej. Atutem są zaświadczenia potwierdzające rozwój kompetencji, niezbędne przy dokumentowaniu udziału w szkoleniu w procesie oceny nauczyciela akademickiego.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

prof. UO, dr Elżbieta Szymańska-Czaplak, Dziekan WF, Przewodnicząca Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia WF, e-mail: ela@uni.opole.pl

Polityka antyplagiatowa

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Filologiczny

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

<http://epc.wfil.uni.opole.pl/>

<http://ep.wfil.uni.opole.pl/>

<http://epttp.wfil.uni.opole.pl/>

<http://mla.wfil.uni.opole.pl/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Powszechny dostęp do naukowych źródeł internetowych w języku angielskim spowodował używanie ich przez studentów w pracach pisemnych często w sposób niewłaściwy. Od 2013 r. na kierunkach anglojęzycznych (EP, EPC, EPTTP, MLA), prowadzonych najpierw przez Instytut Filologii Angielskiej, a obecnie przez Wydział Filologiczny, obowiązuje polityka antyplagiatowa. Wyjaśnia ona obowiązki studenta w ramach prawidłowego wykorzystania materiałów źródłowych oraz konsekwencje niezastosowania się do reguł.

Opis działania dobrej praktyki:

1. Na stronach internetowych kierunków anglojęzycznych Wydziału Filologicznego, w zakładce STUDENT → DIPLOMA, znajduje się dokument ANTIPLAGIARISM POLICY w języku angielskim. Obejmuje on m.in. instrukcję na temat polityki antyplagiatowej,

- wyjaśnia pojęcia oryginalności i autorstwa oraz plagiatu, podaje typologię mniejszych i większych nadużyć związanych ze sposobem przywoływania źródeł oraz konsekwencji wynikających z ich wykrycia w pracach studentów przez prowadzących zajęcia, a także zawiera deklarację przyjęcia do wiadomości przez studenta polityki antyplagiatowej.
2. Na jednym z pierwszych zajęć w ramach kursu z pisania na pierwszym semestrze studiów (np. Writing/AcademicWriting) prowadzący zajęcia ma za zadanie zaznajomić studentów, w tym studentów zagranicznych pochodzących z różnych kręgów kulturowych, jakie zasady powoływania się na źródła obowiązują w pracach pisemnych przygotowywanych na kierunku i jak prawidłowo je dokumentować.
 3. Odpowiednie informacje na temat prawidłowego posługiwania się materiałem zastanym i danymi badawczymi podawane są także w ramach innych przedmiotów zaliczanych na podstawie prac pisemnych czy specjalnych szkoleń organizowanych przez Bibliotekę UO (Library Training, IPR Training).
 4. Opcjonalnie studenci zaznajamiani są z dostępnością aplikacji i specjalnych programów do zarządzania bibliografią (Zotero, Mendeley, MSWord).
 5. Obowiązkowo prowadzący zajęcia instruktorzy zapoznają się z możliwościami automatycznego wykrywania plagiatów za pomocą dostępnych narzędzi i serwisów (OSA, JSA).
 6. Kwestie dyscyplinarne związane z wykryciem plagiatów traktowane są indywidualnie i kierowane do koordynatora kierunku studiów i Dziekana.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewniają osiągnięcie celów w sposób sprawny i skuteczny, a przede wszystkim pozwala na rzetelną weryfikację osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.
- Uniwersalne: możliwe jest zastosowanie powyższej procedury w różnych uczelniach z uwzględnieniem dostępnych narzędzi.

- Skuteczne: daje pożądane rezultaty w postaci wyższej jakości prac dyplomowych oraz mniejszej liczby postępowań dyscyplinarnych z powodu naruszenia praw autorskich.
- Wzorcowe: może stanowić model i punkt odniesienia dla rozwijania i wdrażania podobnych rozwiązań przez inne wydziały i uczelnie.
- Trwałe: zdecydowanie wpływa na podnoszenie jakości kształcenia i wpływa na osobisty rozwój studentów.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Polityka antyplagiatowa ma charakter prewencyjny i ma przeciwdziałać patologicznym zjawiskom, jakimi są różne sposoby nieuprawnionego wykorzystywania materiałów źródłowych lub danych. Jej celem jest krzewienie kultury poszanowania praw autorskich i szacunku do pracy akademickiej od pierwszych semestrów. Efektem jest wyższa jakość prac pisemnych przygotowywanych przez studentów oraz zmniejszenie liczby postępowań dyscyplinarnych.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr Małgorzata Adams-Tukiendorf, Koordynatorka kierunków anglojęzycznych, e-mail: m.tukiendorf@uni.opole.pl

prof. UO, dr Elżbieta Szymańska-Czaplak, Dziekan WF, Przewodnicząca Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia WF, e-mail: ela@uni.opole.pl

prof. UO, dr hab. Katarzyna Molek-Kozakowska, Przewodnicząca Komisji ds. Oceny Jakości WF, e-mail: molekk@uni.opole.pl

Rozpoznanie obszarów wymagających wsparcia studenta

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Filologiczny

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Filologiczny, <http://wfil.uni.opole.pl/ankieta/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Studenci rozpoczynający studia wymagają szczególnego wsparcia w różnych dziedzinach życia studenckiego i procesu studiowania. Duża ilość nowych informacji przekazywanych w dniu adaptacyjnym nie sprzyja zapamiętaniu osób i miejsc, w których mogą szukać pomocy, gdy dana sytuacja zaistnieje. Celem wsparcia studenta jest zwrócenie uwagi na różne aspekty życia studenckiego i wskazanie miejsc oraz osób, u których mogą uzyskać pomoc.

Opis działania dobrej praktyki:

1. Na stronie Wydziału Filologicznego, w zakładce STUDENT → WSPARCIE, znajduje się ankieta wsparcia studenta <http://wfil.uni.opole.pl/ankieta/>. Ankieta jest dostępna przez cały okres studiów, proces ankietyzacji jest przeprowadzany dla studentów wszystkich kierunków raz w cyklu kształcenia pod koniec pierwszego semestru na zajęciach z technologii informacyjnej. Studenci wypełniają

ankietę w MS Forms, co znacznie ułatwia proces analizy, zarówno synchronicznie, jak i diachronicznie.

2. Ankieta składa się z 25 pytań odpowiadających następującym zakresom: koordynator kierunku, prowadzący zajęcia, strona internetowa kierunku, biblioteka, BHP, USOSweb, kurs ogólnouczeniowy, moduł wybieralny, wychowanie fizyczne, lektorat języka obcego, praktyki zawodowe, regulamin studiów, dziekanat, dziekan, sekretariat, mobilność międzynarodowa, mobilność w kraju, samorząd studencki, dom studenta, stypendium, niepełnosprawność, równe traktowanie, porady psychologiczne, porady prawne, lekarz/dentysta.
3. Każdy punkt ankiety zawiera pytanie typu „Czy wiesz gdzie/jak/czym zajmuje się... Jeśli odpowiedź brzmi NIE, sprawdź informacje na stronie Wydziału Filologicznego. Zaproponuj modyfikacje dotyczące...”

Przykładowe pytanie:

Czy wiesz, kto jest **koordynatorem** kierunku, na którym studujesz?

Tak/Nie

Czy wiesz, jakimi sprawami zajmuje się koordynator kierunku?

Tak/Nie

Czy wiesz, gdzie i kiedy koordynator kierunku przyjmuje studentów?

Tak/Nie

Jeśli odpowiedź brzmi „Nie” – sprawdź informacje na stronie Wydziału Filologicznego

<http://wfil.uni.opole.pl/wladze-wydzialu/>

Zaproponuj modyfikacje dotyczące kontaktu z koordynatorem.

4. Odpowiedzi studentów są omawiane na spotkaniu wszystkich pracowników Wydziału, które odbywa się w lutym, procedury – w tym komunikacyjne – są modyfikowane przez Kolegium Dziekańskie.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z uczelnią.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów.
- Trwale: trwale wpływa na uczelnianą rzeczywistość w obszarze jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Ankieta jest prowadzona na Wydziale Filologicznym od 2020 r., w każdym kolejnym roku wyniki ankiety są coraz lepsze, co pokazuje, że rzeczywiście służą poprawie procesów komunikacyjnych na Wydziale. Początkowo powyższa praktyka dotyczyła kierunków anglojęzycznych, w kolejnym roku została rozszerzona na wszystkich studentów pierwszych lat studiujących na jednym z 13 kierunków studiów licencjackich.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr Małgorzata Adams-Tukiendorf, Koordynatorka kierunków anglojęzycznych, e-mail: m.tukiendorf@uni.opole.pl

prof. UO, dr Elżbieta Szymańska-Czaplak, Dziekan WF, Przewodnicząca Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia WF, e-mail: ela@uni.opole.pl

prof. UO, dr hab. Katarzyna Molek-Kozakowska, Przewodnicząca Komisji ds. Oceny Jakości WF, e-mail: molekk@uni.opole.pl

WYDZIAŁ LEKARSKI

COLLEGIUM MEDICUM

Dzienniki ćwiczeń laboratoryjnych, symulacyjnych i klinicznych

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Lekarski

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Jakość kształcenia WL, <http://im.wmnoz.uni.opole.pl/jakosc-ksztalcenia-wl/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem wprowadzenia *Dzienników ćwiczeń: laboratoryjnych, symulacyjnych i klinicznych* jest udoskonalenie organizacji prowadzonych zajęć dydaktycznych z przedmiotów realizowanych na Wydziale Lekarskim, a co za tym idzie – poprawa ich jakości oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Opis działania dobrej praktyki:

Dzienniki ćwiczeń laboratoryjnych, symulacyjnych i klinicznych są autorskim rozwiązaniem wykorzystywanym w procesie dydaktycznym na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Opolskiego. Są one pomocą dydaktyczną dla studentów kierunku lekarskiego.

Dzienniki zostały zaprojektowane i opracowane przez koordynatora dzienników dla każdego przedmiotu o charakterze praktycznym: ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia symulacji

medycznej niskiej wierności oraz ćwiczenia symulacji medycznej wysokiej wierności. Są one komplementarnym odzwierciedleniem treści kształcenia praktycznego opisanego w karcie przedmiotu, niejednokrotnie rozbudowane o istotne treści dotyczące danego zagadnienia/tematu. Składają się z części teoretycznej (wprowadzenia do tematu) oraz części praktycznej (konspekty ćwiczeń, gdzie opisane są przypadki kliniczne, które będą rozpatrywane w trakcie zajęć w podmiotach leczniczych, w tym również w ramach zajęć przy łóżku chorego, bądź polecenia i zadania do rozwiązania dotyczące zagadnień z wybranych ćwiczeń).

Na początku danego semestru wszyscy studenci otrzymują komplet dzienników (jeden dziennik z każdego przedmiotu). Dziennik ćwiczeń jest na bieżąco uzupełniany przez studentów w ramach kolejnych zajęć określonych sekwencją zajęć w karcie przedmiotu, stanowiąc jednocześnie syntetyczne podsumowanie kluczowych treści i czynności praktycznych realizowanych w trakcie zajęć.

Dzienniki są także narzędziem pracy nauczyciela akademickiego, za pomocą którego ma możliwość weryfikacji osiągania efektów uczenia się studentów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Po zakończonych ćwiczeniach dzienniki są oceniane i zatwierdzane przez prowadzącego. Stanowią potwierdzenie odbytych zajęć i określają wkład pracy nauczyciela akademickiego oraz studenta.

Treści dzienników są aktualizowane zgodnie z potrzebami danego przedmiotu (wraz z rozpoczynającym się nowym semestrem roku akademickiego), co także wpływa na poprawę jakości kształcenia na Wydziale Lekarskim.

Aktualnie na kierunku lekarskim wykorzystywanych jest ponad 60 różnych pozycji *Dzienników ćwiczeń laboratoryjnych, symulacyjnych i klinicznych*, zabezpieczających pełny cykl kształcenia od I do VI roku studiów.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK, stanowi syntetyczne podsumowanie kluczowych treści

- i czynności praktycznych realizowanych w trakcie zajęć laboratoryjnych i klinicznych.
- Uniwersalne: istnieje możliwość przeniesienia dobrej praktyki na inne wydziały UO i uczelnie prowadzące kierunki lekarskie i eksperymentalne.
 - Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonym w Uniwersytecie Opolskim kierunku lekarskim.
 - Wzorcowe: stanowi punkt odniesienia do doskonalenia wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale i stanowi model możliwy do adaptacji na innych wydziałach uczelni.
 - Innowacyjne: jest nowo wprowadzona; inicjuje wprowadzenie rozwiązań w zakresie kształcenia i przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy.
 - Trwałe: wpływa na decyzje podejmowane w systemie doskonalenia jakości kształcenia na kierunku lekarskim.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Wśród korzyści wymienić należy fakt, że *Dzienniki* komplementarnie potwierdzają zgodność prowadzenia zajęć dydaktycznych z kartą przedmiotu. Są one także potwierdzeniem odbytych zajęć i określają wkład pracy nauczyciela akademickiego, jak również studenta.

Dziennik, uzupełniany na bieżąco, wymaga systematycznej własnej pracy studenta oraz jest formalnym potwierdzeniem jego udziału w zajęciach, stanowiąc jednocześnie kompletny, materialny dowód jego pracy w zakresie pracy semestralnej i/lub całorocznej.

Dziennik służy także do opisowego odtworzenia zajęć dydaktycznych, a zawarte w nim treści przekazywane przez nauczycieli akademickich stanowią zbiór kluczowych informacji dla zajęć o charakterze praktycznym, realizowanych w ramach danego przedmiotu.

Jednocześnie są one narzędziem przygotowującym studenta do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na poziomie przedmiotu. Jest to także metoda aktywizacji studenta podczas zajęć, umożliwia bieżącą ocenę jego postępów w nabywaniu cząstkowych elementów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. *Dzien-*

niki, w tym ich ocena, są elementem umożliwiającym dopuszczenie do zaliczenia zajęć w formie egzaminu lub zaliczenia na ocenę.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr hab. n. med. Jacek Józwiak, prof. UO, Dziekan Wydziału Lekarskiego, e-mail: jacek.jozwiak@uni.opole.pl

UNIWERSYTET OPOLSKI

**WYDZIAŁ MATEMATYKI,
FIZYKI I INFORMATYKI**

Analiza wyników obron prac dyplomowych

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki, <http://wmfi.uni.opole.pl/ukonczenie-studiow/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Podniesienie poziomu przygotowania studentów do egzaminu dyplomowego.

Opis działania dobrej praktyki:

Dobra praktyka realizowana jest na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki zgodnie z Wydziałową Procedurą SDJK-O-WMFiI-1 – Procedura zapewniania jakości prac dyplomowych. Należy podkreślić, że Dziekan Wydziału, na wniosek koordynatora kierunku studiów, powołuje odrębny dla każdego kierunku studiów Zespół ds. Jakości Prac Dyplomowych. Po zakończeniu obron prac dyplomowych w danym roku akademickim Dziekan przedstawia Kolegium Dziekańskiemu raport zawierający statystyczną analizę przeprowadzonych obron, z uwzględnieniem uzyskanych w ich trakcie ocen wraz z odniesieniem do średniej ocen całego toku studiów poszczególnych dyplomantów. Następnie raport zostaje udostępniony instytutowym zespołom ds. jakości prac dyplomowych. Zespoły te

przeprowadzają kwerendę recenzji prac dyplomowych i przedstawiają wnioski właściwemu koordynatorowi kierunku studiów. Do 15 grudnia każdego roku koordynatorzy kierunków studiów przedstawiają Dziekanowi syntetyczny raport na temat jakości prac dyplomowych z uwzględnieniem wskaźników/miar systemu antyplagiatorskiego i recenzji prac dyplomowych obronionych w minionym roku akademickim. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości załączają do raportu propozycję działań naprawczych. W przypadku braku odchyień stanów rzeczywistych od pożądanych dla uzyskania efektów uczenia się przez dyplomanta podtrzymują lub udoskonalają dotychczasowe działania w celu dalszego zapewniania wysokiej jakości prac dyplomowych.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia osiągnięcie wysokiego poziomu zarówno prac dyplomowych, jak i egzaminów dyplomowych, a tym samym prawidłową realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK.
- Uniwersalne: zawiera informacje opracowane w sposób ogólny, co stwarza możliwość stosowania danego rozwiązania przez inne wydziały.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, wysokiego poziomu prac dyplomowych i procesu ich obron.
- Trwałe: dobra praktyka ma charakter działania stałego.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Na podstawie analizy zebranych danych po trzech turach obron (obrony na Wydziale odbywają się w każdym semestrze, ze względu na istnienie studiów 3- i 3,5-letnich) podejmowane są prace nad doskonaleniem omawianego procesu poprzez:

- modyfikację zestawu pytań egzaminacyjnych,
- przygotowanie zestawu wskazówek i zaleceń dla promotorów i dyplomantów do przygotowania się dyplomanta do egzaminu dyplomowego.

Prace te prowadzą w ostateczności do osiągnięcia oraz utrzymania wysokiego poziomu zarówno prac dyplomowych, jak i egzaminu dyplomowego.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr Piotr Urbaniec, Dziekan Wydziału Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki, e-mail: urbanip@uni.opole.pl

Przedobrony

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Ukończenie studiów – Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki,
<http://wmfi.uni.opole.pl/ukonczenie-studiow/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem dobrej praktyki jest weryfikacja przygotowania studenta do obrony pracy dyplomowej i osiągnięcia jej wysokiego poziomu.

Opis działania dobrej praktyki:

Dobrą praktyką stosowaną na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki jest organizowanie seminarium, które określane jest jako Przedobrona.

Przed zaakceptowaniem w systemie APD pracy dyplomowej przez promotora odbywa się seminarium, w którym obligatoryjnie uczestniczą promotor, recenzent oraz jeden członek instytutowego Zespołu ds. Jakości Prac Dyplomowych (niebędący promotorem ani recenzentem omawianej pracy). Do udziału w seminarium zapraszany jest student, którego praca omawiana jest podczas seminarium. Za zorganizowanie miejsca i ustalenie terminu seminarium odpowiada promotor pracy dyplomowej.

W trakcie seminarium dokonywana jest ostateczna weryfikacja, czy spełnione zostały wszystkie wymagania i czy nie zostały naruszone zasady pisania pracy dyplomowej. W szczególności ocenia się spełnianie wymagań w zakresie poprawności merytorycznej, poszanowania praw własności intelektualnej, samodzielności i oryginalności. Prowadzona jest rozmowa ze studentem, który wyjaśnia formułowane przez Komisję wątpliwości i uwagi co do treści, struktury, poprawności tez i zastosowanych metod badawczych w swojej pracy. Student odpowiada na pytania dotyczące wyników przeprowadzonych w pracy badań i sformułowanych wniosków.

Komisja na podstawie przygotowanej przez studenta pracy oraz przeprowadzonej z nim rozmowy ocenia stopień przygotowania studenta do obrony. Jeśli ocena jest pozytywna, student wprowadza pracę do APD. Jeśli badanie w systemie antyplagiowym także nie budzi zastrzeżeń, promotor kieruje pracę do dalszego procedowania.

W przypadku gdy weryfikacja zawartości pracy i/lub przygotowania studenta do jej obrony nie jest w pełni satysfakcjonująca, Komisja przygotowuje zestaw sugestii dla dyplomanta mających na celu poprawę wskazanych aspektów.

Komisja z każdego odbytego seminarium sporządza protokół.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** zapewnia dobre przygotowanie studenta do napisania i obrony pracy dyplomowej, zgodnie z obowiązującymi w Uczelni i na Wydziale procedurami dyplomowania.
- **Uniwersalne:** dobra praktyka jest opracowana w sposób bardzo ogólny, co pozwala jednostkom dydaktycznym Uniwersytetu dostosować ją do specyfiki realizowanego przez nie procesu dyplomowania.
- **Skuteczne:** przyczynia się do doskonalenia procesu dyplomowania na prowadzonych kierunkach studiów oraz obniża liczbę prac negatywnie zweryfikowanych przez system antyplagiacyjny.
- **Trwałe:** stanowi trwały element doskonalenia procesu dyplomowania.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Od chwili wprowadzenia Przedobron:

- nie zanotowano ocen niedostatecznych z recenzji prac dyplomowych,
- nie odnotowuje się budzących wątpliwości wyników skanowania antyplagiatowego.

Ponadto wzrosła średnia ocen w recenzjach prac dyplomowych. Jednym z czynników wzrostu średnich ocen z recenzji może być między innymi wprowadzenie Przedobron.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr Piotr Urbaniec, Dziekan Wydziału Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki, e-mail: urbanip@uni.opole.pl

UNIWERSYTET
OPOLSKI
COLLEGIUM
SALUTIS HUMANAE

WYDZIAŁ
NAUK O ZDROWIU

Ocena satysfakcji studentów z odbytych praktyk zawodowych

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Nauk o Zdrowiu

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Ocena zrealizowanych praktyk zawodowych WNoZ, <https://wnoz.uni.opole.pl/ocena-zrealizowanych-praktyk-zawodowych/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Pozyskanie informacji zwrotnej od studentów z realizacji praktyk zawodowych w celu doskonalenia jakości kształcenia praktycznego.

Opis działania dobrej praktyki:

Na Wydziale istnieją dwie drogi pozyskiwania informacji o przebiegu praktyk zawodowych. Pierwsza polega na pozyskaniu informacji w trakcie prowadzonych rozmów koordynatora praktyk zawodowych ze studentami. Druga to badania ankietowe wśród studentów, anonimowe i dobrowolne, polegające na ocenie wyboru miejsca realizacji i opiekunów praktyk. W tym celu opracowano kwestionariusz ankiety badającej oba obszary.

Badania realizowane są systematycznie za pośrednictwem kwestionariusza ankiety *online* od maja do października każdego roku

akademickiego. Na pytania zawarte w ankiecie studenci odpowiadają według skali od 1 do 5, gdzie: 1 = bardzo źle, 2 = źle, 3 = dostatecznie, 4 = dobrze, 5 = bardzo dobrze. Istnieje także możliwość wyrażenia przez studentów ogólnej opinii o przebytej praktyce oraz wskazania możliwości zmiany. Wyniki badań ankietowych są analizowane przez koordynatorów praktyk, którzy na tej podstawie przygotowują sprawozdanie wraz z rekomendacjami dla Dziekana i Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Ewentualne zmiany w realizacji praktyk zawodowych wprowadzane są od kolejnego roku akademickiego.

Kryteria dobrej praktyki:

- **Praktyczne:** zapewnia prawidłową realizację procesu kształcenia praktycznego.
- **Uniwersalne:** może być zastosowana w innych wydziałach realizujących praktyki studenckie.
- **Skuteczne:** analiza pozyskanych informacji identyfikuje problemy w obszarze kształcenia praktycznego i umożliwia ich szybkie rozwiązanie.
- **Trwałe:** trwale wpływa na wydziałową rzeczywistość w obszarze kształcenia praktycznego.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Informacje zwrotne uzyskiwane od studentów na temat ich satysfakcji z odbytych praktyk zawodowych są analizowane i wykorzystywane do systematycznego podnoszenia jakości kształcenia w zakresie praktycznego przygotowania do zawodu. Pozwala to również na budowanie atmosfery współpracy na Wydziale i w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr Elżbieta Szlenk-Czyczerska – Przewodnicząca Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia WNoZ, e-mail: elzbieta.szlenkczyczerska@uni.opole.pl

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

Samoocena osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się, dokonywana przez nauczycieli akademickich

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Nauk Społecznych – kierunek Praca socjalna

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Kierunek Praca socjalna, <http://pracasocjalna.uni.opole.pl/procedury-wewnetrzne-kierunek-praca-socjalna/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Celem oceny efektów uczenia się na poziomie przedmiotu jest weryfikacja realizacji zdefiniowanych efektów przedmiotowych, które przyczyniają się do realizacji kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych określonych w programie studiów.

Zaleca się, by realizację niniejszej procedury rozpocząć od pierwszego roku studiów i kontynuować na kolejnych latach, aż do zakończenia pełnego cyklu kształcenia.

Jest to jeden z elementów całościowej oceny jakości kształcenia na kierunku.

Opis dobrej praktyki:

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na dwóch głównych poziomach: przedmiotu oraz programu studiów. Na poziomie przed-

miotu analizie jest poddawany stopień realizacji przedmiotowych efektów uczenia się, natomiast na poziomie programu studiów oceniane są efekty uczenia się zdefiniowane dla właściwego kierunku i poziomu kształcenia.

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunkach studiów prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim zobowiązani są do opracowania karty przedmiotu, w której określa się warunki i wymogi sprawdzania realizacji zakładanych efektów uczenia się. W karcie przedmiotu określa się metody, narzędzia, próg zaliczeniowy i kryteria weryfikacji uzyskania zakładanych efektów uczenia się, uwzględniając charakterystykę realizowanego przedmiotu.

Odpowiedzialność za realizację procedury wewnętrznej ZPS-W2 – Procedura samooceny osiągnięcia efektów uczenia się dokonywanej przez nauczycieli akademickich spoczywa na:

- koordynatorze kierunku, który odpowiada za przygotowanie i przeprowadzenie procedury; dokonuje on analizy cząstkowej i końcowej wyników badań i sporządza odpowiednie sprawozdania,
- nauczycielach akademickich realizujących zajęcia, którzy są odpowiedzialni za wypełnienie Karty samooceny osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się; nauczyciel akademicki prowadzący dany przedmiot dokonuje bieżącej analizy osiągniętych efektów uczenia się na podstawie prac studentów przygotowywanych w czasie realizacji przedmiotu oraz dokumentuje osiągnięcia studentów w Teczce przedmiotu (w formie papierowej lub elektronicznej).

Sposób postępowania:

1. Samoocena osiągnięcia efektów uczenia się realizowana jest w odniesieniu do wszystkich przedmiotów zawartych w harmonogramie studiów (osobno dla studiów I stopnia i studiów II stopnia, osobno dla wykładów, ćwiczeń, seminariów i praktyk).
2. Procedura realizowana jest po każdym zakończonym semestrze zajęć dydaktycznych.

3. Nauczyciel akademicki wypełnia kwestionariusz ankiety *online* przygotowany w TeamsForms, który zawiera:
 - dane dotyczące kierunku studiów (rok akademicki, semestr, forma studiów),
 - dane dotyczące nauczycieli akademickich realizujących przedmiot (osobno wykłady, ćwiczenia, seminaria i praktyki),
 - dane dotyczące realizowanego przedmiotu (nazwa, forma zajęć, metody prowadzenia zajęć, zastosowane metody sprawdzania realizacji efektów uczenia się),
 - samoocenę stopnia realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, gdzie spośród listy wszystkich efektów przedmiotowych należy wybrać i ocenić tylko te, które należą do danego przedmiotu (skala oceny: 1 – w niskim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się, 2 – w średnim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się, 3 – w wysokim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami uczenia się),
 - ewentualne uwagi osoby realizującej przedmiot.
4. Wskazując stopień osiągnięcia przedmiotowego efektu uczenia się, nauczyciele akademicy posługują się efektami zamieszczonymi w kartach przedmiotów.
5. W kwestionariuszu ankiety nauczyciel akademicki zaznacza m.in., w jakim stopniu, jego zdaniem, osiągnięto efekty uczenia się przypisane do przedmiotu.
6. Wypełnienie jednego kwestionariusza ankiety zajmuje ok. 5–7 minut. Kwestionariusze ankiet nie są drukowane.
7. Wyniki samooceny są automatycznie przesyłane do koordynatora kierunku i generowane w formie pliku Excel wraz z wykresami.
8. Całościowa ocena osiągania efektów uczenia się dla danego cyklu kształcenia następuje po przeanalizowaniu danych z wszystkich semestrów studiów.

UWAGA: Należy pamiętać, że oceny wystawione studentom w pewnym stopniu odzwierciedlają stopień osiągnięcia efektów uczenia się.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z USDJK i WSDJK oraz wymaganiami interesariuszy: studentów, nauczycieli akademickich, koordynatora kierunku pracodawców i instytucji współpracujących.
- Uniwersalne: jest opracowana w sposób ogólny, umożliwiający wykorzystanie dobrej praktyki przez inne wydziały oraz uczelnie.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia procesu ewaluacji jakości kształcenia na kierunku, pozwalając na samoocenę osiągnięcia przedmiotowych i kierunkowych efektów uczenia się.
- Wzorcowe: godna naśladowania przez inne jednostki dydaktyczne.
- Trwałe: praktyka trwale wpływa na proces doskonalenia jakości kształcenia.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Stosowanie opisywanej praktyki rozpoczęto na kierunku Praca społeczna w roku akademickim 2017/2018. Początkowo był to kwestionariusz ankiety *online* przygotowany w formularzu Google, a od dwóch lat funkcjonuje w środowisku TeamsForms.

Główne korzyści to rezygnacja z wypełniania kwestionariuszy ankiet w formie papierowej. Nauczyciele akademicy wypełniają kwestionariusz ankiety w formie elektronicznej (*online*), co także zasadniczo skraca czas tej czynności. Nie ma również potrzeby wprowadzania danych z wersji papierowej do arkusza kalkulacyjnego, ponieważ wprowadzane przez nauczycieli akademickich dane są automatycznie generowane w pliku Excel, i co równie ważne – w obu formatach (Google i Teams) możliwe jest generowanie gotowych wyników w formie wykresów.

Cząstkowe oceny stopnia realizacji efektów uczenia się są prowadzone po zakończeniu każdego semestru, natomiast całościowa ocena weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla danego cyklu kształcenia następuje po przeanalizowaniu danych ze wszystkich semestrów łącznie. Samoocena realizacji przedmiotowych efektów uczenia się daje jednocześnie informację o stopniu realizacji kierunkowych efektów uczenia się.

Na wyniki samooceny nauczyciela akademickiego efektów uczenia się osiągniętych przez studentów mogą powoływać się koordynatorzy kierunków studiów przy monitorowaniu i zapewnianiu jakości kształcenia na kierunku, jako jednego z elementów analizy całościowej.

Wyniki badania pomagają zespołom przygotowującym samoocenę kierunku przy wizytacji PKA do uzasadniania zmian w przedmiotowych efektach uczenia się na kierunku i modyfikacji harmonogramu studiów.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska – Koordynatorka kierunku Praca socjalna, e-mail: idobra@uni.opole.pl

Badania studentów przyjętych na pierwszy rok studiów

Nazwa dobrej praktyki:

Badania studentów przyjętych na pierwszy rok studiów

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Nauk Społecznych

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Nauk Społecznych, <http://pracasocjalna.uni.opole.pl/raporty-z-badania-studentow-przyjetych-na-pierwszy-rok-studiow-kierunek-praca-socjalna/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Badanie ma na celu pozyskanie opinii studentów lat pierwszych na temat oferty edukacyjnej Wydziału Nauk Społecznych oraz efektywności podejmowanych działań promocyjnych.

Rezultatem zrealizowanych działań ma być przygotowanie strategii i działań promocyjnych dla prowadzonych kierunków studiów w kolejnym roku akademickim.

Opis dobrej praktyki:

Badanie ankietowe prowadzone jest w każdym roku akademickim na przełomie października i listopada i stanowi element działań pro-

jakościowych. Zaproszenie do udziału w badaniu otrzymują wszyscy studenci/studentki, którzy zostali przyjęci na pierwszy rok studiów w danym roku akademickim. Badanie jest dobrowolne i anonimowe, obejmuje osiem pytań dotyczących informacji podstawowych oraz oceny oferty dydaktycznej i działań promocyjnych Wydziału Nauk Społecznych UO. Badanie ma charakter ilościowy. Zawiera pytania metrykalne oraz pytania zamknięte wielokrotnego wyboru z opcją „inna odpowiedź”. Studenci udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące m.in.:

- źródeł informacji o ofercie dydaktycznej Uniwersytetu Opolskiego oraz stopnia ich oddziaływania na wybór kierunku studiów na WNS UO,
- czynników wpływających na wybór Uniwersytetu Opolskiego,
- czynników wpływających na wybór Wydziału Nauk Społecznych UO, gdzie wyodrębniono dwie kategorie: czynniki tkwiące wewnątrz Uczelni oraz czynniki „środowiskowe”,
- udziału w rekrutacji na inne uczelnie wyższe i inne kierunki (poza UO),
- udziału w rekrutacji na inne kierunki na UO,
- oceny funkcjonowania systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK),
- oczekiwań wobec studiów na wybranym kierunku.

Ankieta jest przygotowana również w języku angielskim, dla studentów obcokrajowców.

Do przeprowadzenia ankiety wykorzystuje się obecnie moduł ankietowy platformy TeamsForms (poprzednio stosowano Google) z opcją eksportowania danych do arkusza kalkulacyjnego Excel.

Ankieta jest opublikowana na stronie Wydziału i jest zabezpieczona hasłem. Aby wypełnić ankietę, należy wpisać hasło, które koordynatorzy kierunków przekazują studentom pierwszych lat. Studenci mogą wypełnić ankietę zarówno na komputerach stacjonarnych, jak i na urządzeniach mobilnych, takich jak smartfon czy tablet, z dowolnego miejsca na Uczelni i poza nią.

Zebrany materiał badawczy zostaje poddany analizie i przedstawiony w Raporcie z przeprowadzonych badań ankietowych. Koor-

dynatorzy na podstawie wyników badań opracowują strategię i działania promocyjne dla swoich kierunków studiów.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: stanowi źródło informacji na temat skuteczności promocji kierunków studiów.
- Uniwersalne: jest opracowana w sposób ogólny, umożliwiający wykorzystanie dobrej praktyki przez inne wydziały oraz uczelnie.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia procesu promocji kierunku i rekrutacji kandydatów na studia.
- Wzorcowe: godna naśladowania przez inne wydziały i uczelnie.
- Trwałe: realizowana cyklicznie, w każdym roku akademickim wśród studentów rozpoczynających proces kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział Nauk Społecznych. Stosowanie opisywanej procedury rozpoczęto na Wydziale Nauk Społecznych UO w roku akademickim 2019/2020.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Główną korzyścią jest poznanie motywów wyboru uczelni i kierunku studiów. Analiza uzyskanych w badaniu ankietowym danych oraz zidentyfikowanie słabych i mocnych stron działań promocyjnych umożliwia zaprojektowanie i wdrożenie szczegółowego planu działań, służącego zwiększeniu skuteczności procesu promocji kierunków studiów. Daje również możliwość przygotowania pakietu ofert kształcenia dostosowanego do oczekiwań przyszłych studentów oraz zapotrzebowania ze strony rynku pracy.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska – Zastępca Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UO, e-mail: idobra@uni.opole.pl

Roczny przegląd bazy dydaktycznej

Nazwa dobrej praktyki:

Roczny przegląd bazy dydaktycznej

Jednostka realizująca dobrą praktykę:

Wydział Nauk Społecznych

Źródło, w którym dobra praktyka została opisana, przedstawiona, lub miejsce, w którym została zaobserwowana:

Wydział Nauk Społecznych, <http://pracasocjalna.uni.opole.pl/procedura-wewnetrzna-wns-roczny-przeglad-bazy-dydaktycznej/>

Cel dobrej praktyki / zakładane rezultaty:

Badanie ma na celu pozyskanie informacji o stanie bazy dydaktycznej w jednostkach prowadzących kierunki studiów.

Efektom zrealizowanych działań jest stosownie do potrzeb: naprawa, doposażenie, aktualizacja bazy dydaktycznej, a w konsekwencji dbałość o stałe podnoszenie jakości kształcenia.

Opis dobrej praktyki:

Przegląd bazy dydaktycznej prowadzony jest w każdym roku akademickim we wrześniu. Realizują je pracownicy dziekanatu wraz z koordynatorami kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych. Na podstawie zebranych danych dziekanat przygotowuje wnioski i rekomendacje oraz podejmuje działania w celu właściwego przygotowania bazy dydaktycznej jeszcze przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych.

W celu realizacji przeglądu bazy dydaktycznej przygotowano jednolity kwestionariusz ankiety, który jest wypełniany przez koordynatorów kierunków. Kwestionariusz zawiera:

- informacje wstępne (rok akademicki, instytut, kierunek studiów, adres budynku, gdzie przeprowadzany jest przegląd, oraz sale dydaktyczne, których on dotyczy),
- informacje dotyczące bazy dydaktycznej (dostosowanie sal dydaktycznych do liczby studentów, wyposażenie sal, dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, dostępność dla studentów komputerów na terenie Wydziału (poza zajęciami dydaktycznymi), dostęp do Internetu na terenie Wydziału, możliwości i warunki odpoczynku na terenie Wydziału, warunki sanitarne, estetyka budynku, zasoby biblioteczne, inne uwagi),
- wnioski i rekomendacje,
- informację o podjętych działaniach zaradczych.

Zebrany materiał zostaje poddany analizie w celu podjęcia stosownych kroków zaradczych.

Kryteria dobrej praktyki:

- Praktyczne: zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z wymaganiami interesariuszy – studentów, pracowników, pracodawców i instytucji współpracujących z Uczelnią.
- Uniwersalne: jest opracowana w sposób ogólny, umożliwiający wykorzystanie dobrej praktyki przez inne wydziały oraz uczelnie.
- Skuteczne: przyczynia się do doskonalenia procesu kształcenia i podnoszenia jakości.
- Wzorcowe: godna naśladowania przez inne jednostki dydaktyczne.
- Trwale: realizowana cyklicznie, w każdym roku akademickim przez pracowników dziekanatu i koordynatorów kierunków studiów. Stosowanie opisywanej procedury rozpoczęto na Wydziale Nauk Społecznych UO w roku akademickim 2019/2020.

Główne korzyści wynikające ze stosowania dobrej praktyki:

Realizacja procedury pozwala na utrzymanie bazy dydaktycznej na odpowiednim poziomie i dostosowanie jej do zmieniających się

wymagań. Pozwala na identyfikację problemów i braków w analizowanym zakresie oraz pozwala na szybką reakcję i przyjęcie propozycji koniecznych rozwiązań.

Roczny przegląd pomaga w redukowaniu kosztów wynikających z nie działającej lub przestarzałej bazy dydaktycznej.

Dane kontaktowe do pozyskania informacji o dobrej praktyce:

dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska – Zastępca Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UO, e-mail: idobra@uni.opole.pl

